

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Historia myśli pedagogicznej
Okres ważności karty:	ISE_P_P_I_(2021-2024)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Pedagogika
Specjalność/Specjalizacja:	

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	2	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	5
		egz	0	100	egzamin	
		w	30	100	zaliczenie	
Razem			60			5

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych
Koordinator:	Ludmiła Nowacka
Prowadzący zajęcia:	dr Ludmiła Nowacka
Moduł, grupa przedmiotów:	PRZEDMIOTY Z ZAKRESU TREŚCI KIERUNKOWYCH
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 2 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pr - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Historia myśli pedagogicznej. Karta przedmiotu.
Cel przedmiotu
Celem kształcenia z zakresu historii myśli pedagogicznej jest przedstawienie dziejów rozwoju oświaty w Europie i w Polsce oraz przybliżenie myśli i idei pedagogicznej różnych epok historycznych, zrozumienie ich sensu i podjęcie próby oceny. Wiedza ta pozwala na głębszą analizę specyfiki teorii, nurtów i myśli pedagogicznej w ich historycznym rozwoju i jest niezbędna do efektywnego działania w obszarze edukacji, wychowania, kształcenia przedszkolnego / wczesnoszkolnego. Wyjaśnia złożoność edukacji, wychowania i kształcenia człowieka, ich genezy i konsekwencje z perspektywy historycznej, co pomaga zrozumieć współczesne przemiany, kryzysy środowisk i instytucji edukacyjnych, idei, wzorów wychowania oraz ich znaczenie dla praktyki pedagogicznej.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student opanuje i potrafi wyjaśnić podstawowe etapy historyczne i ich kontekst pedagogiczny. Potrafi przypisać kierunki myślenia pedagogicznego do etapów historycznych, rozumie idee osobowości pedagogicznych w kontekstach historycznych, społecznych i kulturowych. Stosuje wiedzę teoretyczną w tworzeniu pracy zaliczeniowej na wybrany temat lub w wyjaśnianiu rozwoju wybranego zjawiska edukacyjnego.	M2 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Wykład problemowy), M3 (Ćwiczenia praktyczne)	Kolokwium, Aktywność, Egzamin	K_W02, K_W01, K_W03
2	Potrafi ocenić kierunki myślenia pedagogicznego, ich powiązania i konsekwencje. Potrafi ocenić historię etyki pedagogicznej. Potrafi analizować i oceniać dzisiejsze myślenie pedagogiczne na temat historycznej wiedzy o rozwoju i odpowiednio je interpretować. Stworzy oddzielny tekst, w którym zademonstruje zdolność do przetwarzania rozwoju wybranego zagadnienia historyczno-pedagogicznego.	M2 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Wykład problemowy), M3 (Ćwiczenia praktyczne)	Kolokwium, Aktywność, Egzamin	K_U08, K_U05, K_U14, K_U04
3	Docenia znaczenie wiedzy historycznej związanej z edukacją, wychowaniem, kształceniem dla utrwalania tożsamości i prawidłowych więzi w środowisku społecznym, odnosi ją do współczesnych zadań pedagogiki.	M3 (Ćwiczenia praktyczne)	Aktywność, Egzamin	K_K08, K_K04
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Ćwiczenia praktyczne (M3 - Praca wytwórcza), Wykład problemowy (M1 - Wykład, w którym zawarte są zagadnienia problemowe.), Praca z materiałem źródłowym (M2 - Praca z tekstem)				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: Aktywność (Obserwacja aktywności studentów) Kolokwium (Pisemne sprawdzenie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych.) Egzamin (Ustne lub pisemne sprawdzenie stopnia opanowania wymagań egzaminacyjnych.) umiejętności: Aktywność (Obserwacja aktywności studentów) Kolokwium (Pisemne sprawdzenie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych.) Egzamin (Ustne lub pisemne sprawdzenie stopnia opanowania wymagań egzaminacyjnych.) kompetencje społeczne: Aktywność (Obserwacja aktywności studentów) Egzamin (Ustne lub pisemne sprawdzenie stopnia opanowania wymagań egzaminacyjnych.)				
Warunki zaliczenia				
Bieżąca ocena: Aby pomyślnie zaliczyć przedmiot, student składa pisemne opracowanie i przedstawia: a) pracę zaliczeniową na wybrany temat z zaktualizowanej oferty w obszarach: osobowości pedagogicznych, teorii pedagogicznych i pojęć według etapu historycznego, historii edukacji regionalnej: 30 punktów (minimalnie 15 punktów).				
Treści Kształcenia				
				Liczba godzin
Semestr: 2				
Forma zajęć: wykład				
Omówienie programu. Podanie literatury. Historia wychowania jako nauka. Wychowanie w starożytności. Grecka teoria i praktyka pedagogiczna. Oświata i szkolnictwo w średniowieczu. Wychowanie stanowe, szkolnictwo w Europie. Powstanie uniwersytetów średniowiecznych.				30

Humanizm w wychowaniu. Europejska myśl pedagogiczna. Przedstawiciele epoki Oświecenia. Oświeceniowa myśl pedagogiczna Reforma edukacji w Polsce w XVIII w. Komisja Edukacji Narodowej. Oświata na ziemiach polskich pod zaborami. Myśl pedagogiczna i edukacja w Drugiej Rzeczypospolitej (1918-1939). Tajna oświata w Polsce w czasie II wojny światowej. Oświata i wychowanie w Polsce Ludowej (1944-1989). Reforma ustrojowa systemu edukacji z 1999r. u. Średniowieczny scholastyzm. Powstanie średniowiecznych uniwersytetów. - Edukacja i myślenie pedagogiczne w okresie renesansowego humanizmu, reformacji i kontrreformacji. Poglądy pedagogiczne w renesansie. Przedstawiciele pedagogiki humanistycznej. Wpływ humanistycznych idei na szkołę i edukację. Edukacja i wychowanie w okresie reformacji i kontrreformacji. Edukacja i kształcenie w Polsce w czasach feudalizmu. - Edukacja i kształtowanie idei pedagogicznych w okresie baroku. Tendencje pedagogiczne w myśleniu barokowym. Filozofia pedagogiczna i praca J. A. Komeńskiego. System pedagogiczny. Komeński jako twórca nowoczesnej dydaktyki i jej znaczenie dla pedagogiki. - Edukacja i myślenie edukacyjne w oświeceniu i później. Kierunki pedagogiczno-filozoficzne, ich przywódcy i ich główne idee. Locke. Rousseau. Pestalozzi, J. Paul Richter, Diesterweg, Herbart. Fröbel, Tołstoj. Niemiecka pedagogika filozoficzna. Kant, Fichte, Hegel. - Rozwój edukacji od połowy XVIII wieku w Europie Środkowej. Społeczno-polityczne tło reform szkolnych. Ratio educationis i jego konsekwencje. Przedstawiciele polskiej pedagogiki i instytucji edukacyjnych. - Rozwój myślenia i ruchu pedagogicznego w edukacji przedszkolnej na przełomie XIX i XX wieku. Społeczny i filozoficzny kontekst ruchu pedagogicznego w edukacji przedszkolnej. Twórcy instytucjonalnej edukacji przedszkolnej. R. Owen i S. Wilderspin. System pedagogiczny i znaczenie Fröbela dla pedagogiki przedszkolnej. Początki placówek wychowania przedszkolnego w krajach Europy. Wiek dzieci Ellen Key, John Dewey.	30
Forma zajęć: ćwiczenia Wprowadzenie do zajęć. Podanie literatury oraz szczegółowych zagadnień. Omówienie warunków zaliczenia ćwiczeń. WYCHOWANIE W STAROŻYTNEJ GRECJI - ogólne cechy wychowania greckiego; - wychowanie wojskowe w Sparcie; - wychowanie demokratyczne w Atenach; - myśl pedagogiczna w starożytnej Grecji: - Sokrates - Platon - Arystoteles WYCHOWANIE W STAROŻYTNYM RZYMIE - Republika i Cesarstwo; - szkolnictwo rzymskie – łacińska szkoła elementarna, średnia i wyższa; - koncepcja pedagogiczna Marka Fabiusza Kwintyliana. WYCHOWANIE W WIEKACH ŚREDNICH - stosunek pierwszych chrześcijan do nauki; - działalność Karola Wielkiego na polu oświaty; - rodzaje szkół i ich działalność w średniowieczu: - szkoły klasztorne, - szkoły katedralne, - szkoły kolegiackie, - szkoły parafialne;	30

- 4) program i metody nauczania;
- 5) powstanie uniwersytetów i rozwój scholastyki;
- 6) założenie Studium Generale w Krakowie;
- 7) wychowanie w domu obcym/stanowe:
 - wychowanie rycerskie,
 - wychowanie w terminie,
 wychowanie chłopskie.

MYŚL PEDAGOGICZNA W OKRESIE ODRODZENIA

- 1) Vittorio da Feltre
- 2) Jan Ludwik Vives
- 3) Franciszek Rabelais
- 4) Tomasz Morus

RENESANS W POLSCE

- 1) sytuacja polskich szkół;
- 2) myśl pedagogiczna:
 - Andrzej Frycz Modrzewski
 Sebastian Petrycy z Pilzna

REFORMACJA I JEJ WPŁYW NA SZKOŁY

- 1) Marcin Luter
- 2) szkolnictwo innowiercze w Polsce:
 - szkoły luterańskie,
 - szkoły kalwińskie,
 szkoły ariańskie

SZKOLNICTWO I PEDAGOGIKA JEZUICKA

OŚWIECENIOWA MYŚL PEDAGOGICZNA

- 1) Jan Amos Komeński i jego idea powszechnego kształcenia.
- 2) Jon Locke – wychowanie gentlemana.
- 3) Jan Jakub Rousseau – wychowanie naturalne dzieci.
- 4) Jan Henryk Pestalozzi – o przygotowaniu dzieci do nauki i pracy.

REFORMA POLSKIEJ SZKOŁY XVIII WIEKU

- 1) Collegium Nobilium;
- 2) Korpus Kadetów;
- 3) Dzieło Komisji Edukacji Narodowej:
 - okoliczności powstania KEN,
 - organizacja i skład osobowy KEN,
 - struktura szkolna w czasach KEN,
 - poglądy na stan nauczycielski,
 - reforma uniwersytetów,
 Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych

SZKOLNICTWO POLSKIE W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

- 1) Ustawa o Zakładaniu i utrzymaniu publicznych szkół powszechnych z 11 marca 1932r.
- 2) Osiągnięcia i niedostatki ustawy J. Jędrzejewicza.

SZKOLNICTWO POLSKIE W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

- 1) Polityka oświatowa władz okupacyjnych na terenach Generalnej Guberni i ziemiach włączonych do

Rzeszy; 2) szkolnictwo od okupacja radziecką; 3) Działalność TON; 4) Organizacja i zasięg tajnego nauczania Przemiany polskiej oświaty po II wojnie światowej. KOŁOKWIUM ZALICZENIOWE		30
Forma zajęć: egzamin		
Egzamin obejmuje treści programowe z wykładu oraz ćwiczeń		0
Literatura		
Podstawowa		
Draus J., Terlecki R., Historia wychowania. Wiek XIX i XX. Podręcznik akademicki. , Kraków 2005		
KASÁČOVÁ, B. , Kapitoly z dejín predškolskej pedagogiky. , Banská Bystrica 2001		
Krajewski M, Dzieje wychowania i doktryn pedagogicznych, Płock 2005		
Krajewski M, Historia wychowania i myśli pedagogicznej, Płock 2006		
Kurdybacha Ł., Historia wychowania, Warszawa 1967		
Łitak St., Historia wychowania. Do rewolucji francuskiej. Podręcznik akademicki. Tom I, Kraków 200		
Miąso J., Historia wychowania. Wiek XX., Warszawa 1988		
Możdżeń S. I., Historia wychowania, T.1, 2, 3,, Sandomierz 2006		
PORUBSKÝ, Š., Úryvky z dejín pedagogického myslenia., Banská Bystrica 2012		
Wołoszyn S, Źródła do dziejów i myśli pedagogicznej, Kielce 1995		
Wołoszyn S., Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie, Warszawa 1964		
Wołoszyn S., Oświata i wychowanie w XX wieku, Warszawa 2003 - (w:) Pedagogika. Podręcznik akademicki, red. naukowa Z. Kwieciński, B. Śliwerski, 2003, s. 155 - 180.		
Wroczyński R, Dzieje oświaty polskiej do roku 1795, Warszawa 1996		
Uzupełniająca		
Bartnicka K., Szybik I., Zarys historii wychowania, Warszawa 200		
BRŤKOVÁ, M, Kapitoly z dejín pedagogiky, Bratislava 1976 - Dejiny českej a slovenskej pedagogiky. SPN, Bratislava, 1976.		
CIPRO, M., Galerie světových pedagogů., Praha 1992 - ISBN - 80-238-7452-7 (díl I.) ISBN - 80-238-8003-9 (díl II.) ISBN - 80-238-8004-7 (díl III.).		
J. Miąso, Historia wychowania. Wiek XX, Warszawa 1980 - t.I-II		
KASPER, T. - KASPEROVÁ, Dejiny pedagogiky, Grada, Praha 2008		
Kot S, Historia wychowania, t.I, II, III, Warszawa 1995		
Krasuski J, Historia wychowania, Warszawa 1985		
Miąso J, Wybrane prace z historii wychowania XIX - XX wieku, Warszawa		
MIŠURCOVÁ,V., Dějiny teorie a praxe výchovy dětí předškolního věku v 19. a20, Praha 1980		
Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się		Obciążenia studenta [w godz.]
Zajęcia dydaktyczne		60
Samokształcenie		0
Praca własna studenta		65

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	5	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	60	2,4

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.